

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőny cím: „Délbácska“
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 5 | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 169. szám | Szombat

425 dinár

volt ma egy métermázsja új buza a novisadi terménytőzsdén Augusztus 4-én, amikor az aratás még csak alig múlt el, amelytől mindenki az árak csökkenését várta, a buza ára eddig még el nem ért magasságra emelkedett. A száraz számok súlyos pörölycsapásokként zuhognak a szédülő fejre, amely sehogysem tudja megérteni, honnan és miért tör megélhetése ellen a lelketlen spekuláció. A nép ijedt félelemmel nézi a táncoló számokat, amelyek mohó falánksággal vetik magukat előre és naponként fálják fel az alacsonyabb rendűket, hogy mind magasabb és magasabb rétegekbe kerüljenek, ahol nemsokára már bécsi módszer szerint kell számolni. Fokozza a reménytelenséget és a kétségbeeséshez visz közel mindenkét ez a szomorú valóság, hogy mindenki csak teljesen érdektelenül nézi a buza és kenyér árának szinte óránkénti emelését. Sehol semmi remény, amelyből arra lehetne következtetni, hogy meg fogják állítani azt a szédületes iramot, amely miatt hova-tovább elérhetetlenné válik még a legszükségesebb élelmickek is. Ki tudja megállapítani, vajjon gazdasági szükségszerűség-e ez, vagy a leglelkismeretlenebb spekuláció tombol-e és minden reális alapot felrugva tör az állam és nép léte ellen. Az ország legelembb érdeke, hogy — ha lehet — letörjék ezt a könnyelmű játékot, mert különben ennek még igen súlyos következményei lehetnek. Nem egy szomorú példa van előttünk és mi még sem tudunk okulni rajta. Mert talán még is meg lehet találni azokat az eszközöket, amelyekkel letörik a drágaságot, még mielőtt a drágaság törné le a népet. Egy napról a másikra annyira drágul a liszt, a buza, hogy minden józanul gondolkodó ember elé szinte önkéntelenül is odarajzolódik a jövő. És teljes tanácstalanság és tehetetlenség mindenütt. Nálunk épen úgy, mint Európa többi államaiban, melyek átverekedték a nagy világháborút és nincs szerencsájük a győztes nagyhatalmak közé tartozni. A panaceák, melyeket a gazdasági viszonyok rohamos hanyatlásának feltartóztatása végett eddig alkalmaztak, teljesen hatástalanoknak bizonyultak, mert a pusztulást rohanó útjában megállítani eddig még egyetlen államban sem sikerült. Majdnem úgy látszik, hogy a viszonyok csak folyamánai egy törvényszerűségnek, mely előtt tehetetlenül áll még maga az államhatalom is. Minden „illetékes“ helyen azt állítják, hogy hat hónap múlva 4000 korona lesz a buza. Nem lehetne-e ezt preventív intézkedésekkel megakadályozni?

Olaszország nem enged Fiume kérdésében

Beograd. A külügyminisztériumban ma tartotta meg második értekezletét az a bizottság, amelynek az olasz egyezményt kell kidolgoznia és végrehajtását előkészítenie. A mai tanácskozáson Nincsicz külügyminiszter beszámolt a helyzetről. Azután megválasztották azt a bizottságot, amely az olaszokkal fog tárgyalni Fiume ügyében. A bizottság tagjai: Ferdo Lisics, Stevan Racity és Prica admirális.

akarja teljesíteni a rapallói szerződésben vállalt kötelezettségeket. A mostani tárgyalásoknak is csak egy céljuk van az olaszok szempontjából: lehetetlené akarják tenni hogy Jugoszlávia a Népszövetség elé vigye ezt a kérdést. Anyvi bizonyos, hogy Fiume kérdésében Olaszország nem enged, míg Susák és a dalmáciai III. zóna kiűritése elé nem gördít akadályokat. Az erre vonatkozó megegyezést rövidesen alá is írják.

Mérvadó beogradi körökben az a vélemény, hogy Olaszország nem is

Amerika ragaszkodik a hadiadósságok megfizetéséhez

Kavarodás Balfour jegyzéke körül — Poincaré vasárnap Londonba érkezik

London. (Eredeti táv.) Balfour jegyzékére ma az Egyesült Államok kormánya hivatalos nyilatkozatot tesz közzé, amelyben leszögezi álláspontját Eszerint Amerika nem mentesítheti az adós országokat a háborús adósságok megfizetésétől. A kérdéses országok nem is kérték az Egyesült Államokkal szemben fennálló háborús tartozásaik elengedését. A konszolidáló bizottság ilyen kérrrel nem is foglalkozott, minthogy ilyen kérés sem hozzá, sem a kormányhoz nem érkezett.

A tárgyalás után Lloyd George ismertette a Balfour féle jegyzékre adott amerikai kritikát. Lloyd George kijelentette, hogy a jegyzék körül sokféle félreértés támadt, minek következtében az amerikai kormány is helytelenül ítélte meg Balfour javaslatát. Ezeket a félreértéseket az angol kormány tisztázni kívánja.

London. (Eredeti táv.) Lloyd George elnöklete alatt ma minisztertanács tárgyalta a háborús adósságok kérdését.

London. (Eredeti táv.) Poincaré vasárnap éjjel érkezik Londonba. A hétfőn délelőtti tanácskozások megkezdésére minden előkészület megtettek. A tárgyalásokon jelen lesz Chamberlain is.

Elnapolták a nemzetgyűlést

Beograd. A tisztviselői törvény parlamenti tárgyalását újból elhalasztották. Most nem a kormány akadályozta meg az oly fontos kérdés sürgős tárgyalását, hanem a képviselők. A hónapok óta végzett nehéz munka nagyog kimeríthette a honatyákat, mert a mai ülésen nagyon kevesen jelentek meg. Miután ezek is szivesebben vannak a nagy melegben távol a skupstinától, elhatározták, hogy elnapolják a házat. Egyedül a parasztpárti Lázics Vojisláv tiltakozott a parlamenti szünet ellen, mert szerinte sokkal fontosabb a hadikárpótlás ügyének és a tisztviselői törvénynek rendezése, mint a képviselők nyári szünete. Miután azonban a többség a szünet mellett döntött, a törvényjavaslatok csak az őszi ülészakon kerülnek tárgyalás alá.

elseje előtt aligha térnek vissza a fővárosba

A parlament ülését háromnegyed 11 órakor nyitja meg Ribár Iván elnök igen kevés képviselő jelenlétében. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és elfogadása után a képviselők intéznek kérdéseket a miniszterekhez. A legtöbb kérdésre a belügyminiszternek kell felelni.

Szusity képviselő kérdést intéz a belügyminiszterhez, hogy van-e tudomása arról a csendőrőről, aki a beogradi pályaudvaron kihívó magaviseletével zaklatja a közönséget.

Kumanudi helyettes belügyminiszter rögtön válaszol Szusitynak és elmondja az esetet, amiért Szusity most interpellált. Az elmúlt télen Szusity egy rokonával a beogradi perronra akart kimeni, miáltal megzavarta a rendet. Mikor a pályatesten voltak, széndarabot dobtak a perronra, ami egy gyermekre esett! A gyermek sirva fakadt és az

A parlament összehívásának ideje bizonytalan, mert a képviselők minél hosszabb szünetet akarnak és október

Hogy dolgozik a Nemzetközi Munkaügyi hivatal

A győztes államok által a legyőzöttekre kényszerített békeszerződések sok kegyetlen intézkedése között minden bizonnyal a legüdvösebb, — nemcsak viszonylagosan, hanem saját értékét tekintve is — az, amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, vagy ismertebb nevén: a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal felállítását rendelte el. Ennek a nélkülözhetetlen szervezetnek a megalakítására irányuló törekvés nem volt újkeletű. Már az 1900-i párisi és az 1901-i baseli egyesülés is nagyjában hasonló célokat tűzött ki maga elé, csupán a hivatalos jelleg, az általános elismerés és az anyagi erő hiányzott, melyek pedig az eredmények elengedhetetlen feltételei. A jelenlegi Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak, melynek székhelye Genf, ötvennégy állam a tagja: ugyyszólván minden állam széles a világon, kivéve az amerikai Egyesült Államokat, Oroszországot, Törökországot és Magyarországot.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal rendeltetésének megfelelően több alosztályra oszlik. Külön alosztály végzi az egyes országok társadalmi jelentéseinek megfigyelését, külön alosztály gyűjti egybe az egyes államok szociális törvényeit és rendeleteit, külön alosztály kíséri figyelemmel az egyes országok munkásmozgalmait, a társadalom-tudományi munkákat, cikkeket és tanulmányokat.

Pontos kimutatások készülnek a munka nélkülitég és az ellene való küzdelmet illetőleg, megfigyelik és statisztikát készítenek a munkabérekéről, a férfi-, női-, és gyermekmunkások díjazásáról, a munkások kivándorlásáról, a munkaközvetítésről, egy szóval mindenről, ami csak a munkáskérdésekkel vonatkozásban áll.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal állandó kiadványai közé tartozik az „Information Sociales”, mely ugyyszólván az egész világ társadalompolitikai sajtójának hű tükré. Egyetlen ledevágó újságkik sem kerül el a gondos szerkesztőség figyelmét. Igen értékes, önálló becsű, eredeti szociológiai tanulmányokat közlő a havonként megjelenő „Revue Internationale du Travail”, mely valóságos kufforrása lesz az új társadalom-tudománynak. Hasonlóképpen értékes, ezenfelül pedig különösen érdekes a Hivatal harmadik állandó kiadványa, a „Bulletin Officiel”, mely hetenként jelenik és a Hivatal belső életét, az egyes államok kormányának, törvényhozásának tett javaslatait, a munkáltató és munkásszervezeteknek kérdéseire való válaszokat, általános értékű statisztikai kimutatásokat közli.

A Hivatal kötelezébe tartozó államok küldöttel évenként egyszer közgyűlésre jönnek össze, hogy először vitassák meg azt, milyen közös intézkedések lennének szükségesek a munka robotos katonáinak, a különböző iparágakban foglalkoztatott munkások testi, lelki és gazdasági jólétének előmozdítására. Eddig három közgyűlést tartottak, 1919-ben Washingtonban, 1920-ban Genfben és 1921-ben Genfben. A közgyűlésen az egyes államok két kiküldött és pedig egy munkás és egy munkáltató képviselte. A közgyűlés határozatait a Hivatal szabályai szerint az egyes államok törvényhozása elé kell terjeszteni, amely azokat törvénybe iktatja.

A nagy vagyoni eltolódásoknak, a munkások és a munkások örökös harcának, az állandó bérmozgalmak letomplására és áthidalására, a forradalomra való hajlamosság kiküszöbölésére és a társadalmi egyensúly helyreállítására az egyetlen mód az, ha a kormány, a munkás és munkáltató szervezetek egyaránt elfogadják és magukévá teszik a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal javaslatait.

Megszűnt az olaszországi sztrájk

Róma. (Eredeti távirat.) Az olaszországi sztrájk tegnap mindenhol véget ért. A rend és a nyugalom az országban ismét helyre állt. A vasúti forgalom az egész országban újból megindult és az ipari üzemekben is a munkát mindenhol újból felvették.

Az angol alsóház vitája a német jóvátételről

London. (Eredeti távirat.) Az alsóház tegnapi ülésén a jóvátételi kérdés vitájában Sir Robert Horne kijelenti, hogy senkinek sincs joga a versaillesi szerződés anyagi határozatait végérvényesen tekinteni. A londoni egyezmény szerint ugyanis a jóvátételi bizottság kötelessége a jóvátételi összeget a körülményekhez képest megállapítani és figyelembe venni az érdekelt országok gazdasági helyzetét és fizetőképességét. Németország a töle követelt új adókat alapjában véve már bevezette, már amennyiben felemelte azokat, azonkívül lépéseket tett a kényszerkölcsön érdekében és husz millió font külföldi hitelre számított. Horne beszéde után Asquit kijelentette, hogy Európa egy új jóvátételi krízist él át, mely nagy változásokhoz vezet, mert Németország csődöt mond, ha csak segítség hamar nem érkezik. Ezután Lloyd George reflektál Asquit kijelentésére, aki, szerinte, megfedkezett az angol adófizetők szempontjairól és csupán politikai nézőpontból ítéli meg a helyzetet, amint azt Balfour is megtette jegyzékében. Mindenesetre legfőbb törekvése lesz, hogy a jóvátétel kérdésében a szövetségesek

megegyezést hozzanak létre. A londoni konferencia nemcsak az angol és francia vélemények kicserélése lesz, mint az eredetileg tervbe volt véve, hanem Anglia, Franciaország, Olaszország és Belgium megegyezése. Németország e pillanatban ott tart, hogy ténylegesen az eredeti jóvátételi érték kétszeresét kell megfizetnie. Kérdi, hova vezet ez és lehetséges-e, hogy Franciaországban legyen egy miniszter, aki ilyen követeléseket támogathatna. Senki sem tehető egyedül felelőssé az összes károkért és Németország sem viselheti egymaga a kárpótlás terhét. Ő a maga részéről kész a békés megegyezésre vezető minden törekvést támogatni, azonban nem fogja szemelőt téveszteni, hogy Németország összeomlása kiszámíthatatlan katasztrófa lenne, mert kétségbeesésében nagy engedelményeket kellene tenni a reakcionáriusoknak. Európa szerencséje, hogy a bolsevizmus Oroszországban tört ki, ha Németországban most egy újabb forradalom következne be, ezzel a veszedelemmel az egész kontinensnek számolnia kell. Nagy mértékben az angol politika irányától függ most az egész Európa jóléte és jövője.

Franciaország a londoni konferencia előtt nem alkalmaz rendszabályokat Németország ellen

Berlin. (Eredeti távirat) Poincaré augusztus elseji jegyzékére a német választ a minisztertanács ma délelőtt valószínűleg megfogalmazza, úgyhogy délután már átnyújtható lesz. — Párisi jelentések szerint a francia politikai kö-

rök határozottan cáfolják, mintha Németországgal szemben bizonyos pozitív kényszerrendszabályok volnának tervbe véve, mert erről Franciaország a londoni konferencia előtt nem határoz.

Akcióképtelen a vajdasági Magyar Párt

A becskeréki Német Párt kimondotta a politikai passzivitást — A volt román miniszterelnök nyilatkozata a magyar nemzeti kisebbségek útjairól

(Saját tudósi önkéntől.) A választói névjegyzékek összeállítása befejeződött a dacára, hogy az azok elkészítésére vonatkozó utasítások körül mindmáig a legteljesebb homály uralkodik, ma már megállapítható, hogy a Vajdaságban a magyar és német nemzeti kisebbségeket majdnem teljesen kizárják a számukra alkotmányosan biztosított választójogból. A nem legszerencsésebb külső és belső körülmények között megalakult vajdasági Magyar Párt eddigi működésének eredménye egy memorandumban összegezhető, amelynek további sorsa azonban még azok előtt is ismeretlen, akik tájékozottabbak olyan irányban, hogy a Magyar Párt a legközelebbi jövőben mit szándékozik csinálni. Nem szándékunk ehelyütt a jelenlegi formák között működő Magyar Párt és ideiglenes központi intéző bizottsága körül a teljes akcióképtelenség okait kutatni. Csupán annyit kívánunk megállapítani, hogy az eddig megalakult szervezetek, a gyengén és gyéren jelentkező ötletek, az egész pártműködés bátoriatlan támogatódása eddig egyetlen lépésnél sem vitte előbbre a vajdasági magyar nemzeti kisebbség minden bizonnyal jobb sorsra érdemes ügyét. Az a néhány gondolat, amely a jövőben magyar kisebbségi párt programja irányában támogatódott, meg sem látított közéleti asokat a politikai, gazdasági és kulturális célokat, amelyek megvalósítása egyedül célja lehetett volna. Ma már minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy

a Vajdaság magyar nemzeti kisebbsége nem vehet részt az októberi választásokon.

A klátástalan helyzet közepette talán csak

az összehasonlítás-eredményel nyújthatnak némi „vigaszt”. A passzivitáshoz ragaszkodó erdélyi magyarság politikai életére élesen világít rá Vajda-Vojvod Sándornak, Románia volt miniszterelnökének, később külügyminiszterének a kolozsvári „Párla” című lap szerkesztőségében tett nyilatkozata, amely egy kolozsvári magyar ulság munkatársa előtt hangzott el. A nyilatkozat legjellemzőbb része ez:

Mit csinál a magyarság Erdélyben?

— „Már most én kérdezek től valakit. Mit csinál a magyarság? Miért nem mozog? Miért várja folytonos önmarcangolásban öröve fel erejét, azt az időt, amíg szépen lefejezik. Mi, románok örülnénk talán ennek a belső pártusának, amely nem engedí egy egyetemes, tömör kisebbségi ellenzékké, erős és hatalmas párttá kifejlődni az itteni magyar tömegeknek, ha nem látják azt, hogy ezáltal az erdélyi politika gyengítését idéli elő, azt a vége talán az is lesz, hogy mint a szászok, a magyarok is szépen lepaktálnak liberálisokkal, s egy kis engedmény az iskola kérdésében, vagy pedig az agrárreform végrehajtása körül elnézések árán, szépen lepaktálnak a liberálisokkal, s akkor azután egyetlen kisebbség lesz Romániában: az erdélyi és bászai román nép. Nem látja be a magyarság, hogy veszekedésekkel a Magyar Szövetségért folytatott hasztalan harciasságával csak a nép belső összetartását gyöngíti ahelyett, hogy tiszteletesen gondolkodó magyar politikus összeállna és szervezne egy erős és hatalmas pártot. A kulturális és más kisebbségi ügyek elintézésére ott van az Emke. Mi sem tettünk egyebet a ma-

1922

Ké

Az ártériu ják kapr

csak n'sate...
pedig egy...
szára csak...
várcs...
szere...
drága...
alkal...
korci...
zódó...
jelen

livat...
mert...
szint...
ter é...
tarto...
határ...
az á...
álló...
got...
eee

tám...
digi...
lőde...
sz...
moz...
alaj...
köz...
jén

am...
fog...
Me...
ter...
be...
kije...
hát...
a l...
dig...
kik...
vajt...
lpat...
egy...
vaz...
ör...
az...
fej...
sz...
sz...
aé...
ltól...
Reg...
Polj...
neg...
gek...
senj...
este

gyar uralom alatt. A politikai célokért a párt kiadott, a kulturális célok kiépítését pedig az Astra teljesítette. Hiszen az itt élő magyarságnak egyebet nem kéne tennie, mint a régi román nemzeti párt politikáját s taktikáját kelleni a viszonyokhoz alkalmazva kopírozni.

A megszívlelése érdemes utolsó mondatot nem tudjuk miként kívánja értékesíteni az erdélyi magyarság, annyi azonban bizonyos, hogy ez a tanács hasonló mértékben érdemes megszívlelése itt is. Itt annál inkább, mert is

A bánági németek kimondották a passzivitást

A magyar nemzetiségű jugoszláv állampolgároknak a választói jogtól történt kizáráásával teljesen azonos sérelem érte a német kisebbséget is. A sérelmes rendelkezések már kiváltották a reakciót, elaként a becskerékl Német Párt vezetőségéből, amely állásfoglalásával kapcsolatosan felhívást tett közzé, amely

proklamálja a német nemzeti kisebbségek teljes politikai passzivitását.

A politikai körökben élénk feltűnést keltő eseményről becskerékl tudósítónk a következőket jelenti:

Az ősszel megartandó községi és kerületi választásokkal kapcsolatban a becskerékl Német Párt elhatározta, hogy a németiséget ért súlyos és igazságtalan jogfosztás miatt teljes passzivitást fog követni. Ezzel a határozatával egyidejűleg a párt vezetősége felhívást tesz közzé, melynek szövege a következő:

Augusztus 15-ig jelentkezni kell a tanároknak vizsgáik letétele végett

A közoktatásügyi minisztérium rendelete

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes, hogy a múlt hónap elején a közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a nemzsláv tanítóknak és tanároknak külön vizsgát kell tenniük az állampolgvéből, valamint az SHS. állam földrajzból és történelméből. Pribicevics közoktatásügyi miniszter rendelete a leteendő vizsgák sikeréről tetten függővé, előléptetk-e fizetési fokozataikban a már véglegesítettéket? Mlután a nyelv, a földrajz és történelem teljes ismerete órlási anyagot jelent, ugy a tanárok, mint a tanítók között mozgalom indult meg, hogy a vizsga határidejét kitollják, s így biztossítsák, hogy az érdekeltek a hatalmas anyaggal elkészülhessenek. A mozgalomnak sikere is volt a tanítóknál, akiknek szeptemberre tervezett vizsgáit 1923. januára halasztották el. A tanárok akciója azonban nem járt ilyen eredménnyel, bár vizsgáikat 1922. szeptemberétől 1923. szeptemberéig tehetik le, ha azonban nem most szeptemberben vizsgáznak, a következő terminusig illetményeik egy részét elvesztik. Pribicevics kéréllhetlenségének szellemétől áthatott legujabb kultuszminisztériumi rendelkezés idevonatkozó része így hangzik:

A noviszadi, velkibecskerékl és szentl

A titkos szervezetek Németországban

A németországi titkos szervezetek igen gyakran, de nem mindég monarchista célokért harcolnak, bár Németország tulajdonképpen monarchistál „békésebb” jellegű szövetségekbe tömörülnek, melyek egyrészt alkotmányos, evolúciós uton igyeksenék a monarchia restaurációját kiküzdeni. A titkos szervezetek azonban akcióikban kíméletlen energiával harcolnak, csak hogy céljait elérjék. A birodalmi kormány szinte tehetetlen velük szemben, mert az ilyen szervezetek tagjait a legszigorubb titoktartás kötelezi és mert a szervezetek a rendőrség legbálványabb gyanújától távoleső, befolyásos személyiségek házában tanyáznak. Az efféle szervezetekről igen nehéz bármit is megtudni. A tagokat rendszerint öt-tíz főnyi csoportokba osztják, melyeken belül valamenynyen személyesen ismerik egymást és óvatosság szempontjából jelszavakat használnak, melyek hétről-hétre változnak. Minden csoport más-más jelszót használ, egyik csoport sem ismeri a másikat. Az egyes csoportok között

a magyarságon belül egyelőre még az az elmaradhatatlan „szélhúzás” sincsen meg, itt csak annak a „tiz” embernek a becsületes és tántoríthatatlan elhatározása (elsősorban személye) kell, akik számolva a kisebbségi politika mindenkorl kényelmetlenségével és kellemlenségével, elhatározottan és megalkuvást nem ismerően képviselnék azt az ügyet, amelynek sikerre juttatását olyan tényezők, mint az alkotmány és a békeszerződéssek segítik elő. De ez a tiz ember hiányzik.

Németek!

Szüntessetek be minden önkéntes tevékenységet, kulturumkát, adományok gyűjtését, adakozásokat, mert megfosztottak benéteket, mint loyális állampolgárokat a legfontosabb állampolgári jogok gyakorlásától, a választásokon való részvételtől. Tartsátok távol magatokat minden olyan cselekvéstől, amelyre a törvény nem kényszerít. Minden önkéntes adakozást szüntessetek be, mindaddig amíg el nem ismerik azt, hogy nekünk is vannak jogaink. Mi az állammal szemben továbbra is teljesítjük köteleességeinket, de csak azon határig, ahol elvárják a köteleesség az önkéntes cselekvéstől. Bennünket sérelem ért, amely csak úgy tehető jóvá, ha köteleességeink mellett az alkotmányban előírt jogainkat is gyakorolhatjuk!

A felhívás azzal fejeződik be, hol marad a Magyar Párt állásfoglalása? Erre a kérdésre bizonytalán nehéz volna megfelelnie — a Magyar Pártnak...

gimnáziumok tanári testületei azzal a kéréssel fordultak a minisztériumhoz, hogy a részükre a vizsgát könnyítse meg és nyhítse azokat a következményeket, melyek őket arra az esetre fenyegetik, ha nem állják ki sikerrel a vizsgát. Ezekre a kérélmekre a miniszter azt felelt, hogy ő csak ezt az egyetlen feltételt állította fel részükre, hogy az állam részéről minden kedvezményt megkapjanak és ezért a következőképpen határoz:

- 1. a vizsga programját és határidejét nem lehet megváltoztatni.
- 2. A vizsgára augusztus 15-ig kell jelentkezni, mindenkinek külön kérvényben, melyben meg kell említeni, mikor akar az illető vizsgázni: szeptemberben, decemberben, vagy a jövő év szeptemberében.
- 3. A nem jelentkezőknek vagy a sikertelen vizsgáknak a következményeit a miniszter nem nyhíthati, ellenben kijelenti, hogy ez esetben az illető tanároknak csakis azok a jogaik lesznek meg, amelyeket az SHS. állam szolgálatába való átvétel előtt szerzettek meg.

Megjegyzni még a miniszter, hogy aki augusztus 15-éig nem jelentkezik, azt azonnal elbocsátja a szolgálatból.

u. n. „összekötőliszt” tartja fenn a kapcsolatot és ezek a bizalmi emberek érintkeznek a szervezet által kijelölt alvezérekkel. Ez a rendszer divik az u. n. politikai szervezeteknél, melyek főként Északnémetországban tanyáznak. Tagjai monarchista tisztviselők, kik kémszolgálatokat teljesítenek a birodalmi kormány külföldi hatóságainál és hivatalaiban. Ilyen szervezetek voltak a „Silberner Schild”, „Notban” stb., melyeket azonban a rendőrség felfedezett és szétagasztott. A politikai szervezetek mellett vannak katonai szervezetek is, amelyek szigorú katonai fegyelemmel vannak megszervezve; tagjait esküt tesznek, hogy mindabból, amit látnak vagy hallanak, egy szót sem árulnak el és ha valamelyikük valamit elárul, a szervezeteken belül működő tejlhatalmu „véstörvényszék” ítélkezik felette. Ezek a szervezetek főként a jelenlegi rendszer eltávolítását célozzák, ami alatt a monarchia visszaállítása értendő; eszközeik: az antinacionalista elemek, elsősorban a szocialisták, de kivülük még a baloldali demokraták kiáltása, puccsok előkészítése, a kormány aláaknázása stb.

Ezek a szervezetek a legkülönbétebb fegyverek fölött rendelkeznek, titkos gyakorlatokat tartanak és különböző alcsoportokra oszlanak. Így a legtöbb szervezetnek van „kémosztálya a politikai ellenfelek megfigyelésére”, „kémosztálya az ellenséges külföld ellen”, megbízhatatlan elemek megfigyelő „osztálya”, saját bírósága, a „véstörvényszék”, mely az árulók és szöszegők felett ítélkezik. Itt is rendszerint azt a taktikát követik, hogy az egyes osztályokban „dolgozók” a többi csoportok tagjait nem ismerik. A tagok legkiválóbbjait és pedig a testileg legiamosabbakat u. n. „harci rajokba”, századokba és rohamcsapatokba osztják be. Ezek különben vannak felszerelve.

Egyik legnevesebb szervezet kéiségtelelenül sz, melynek Erhardt kapitány áll az élén. Erhardt először egy brigád parancsnoka volt a balti tengerparton. Mikor a brigádjával együtt visszahívták Németországba, ellenszegült a leszerelési parancsnak. A Reichswehr csapatainak csak nagynehezen sikerült a brigádot bekeríteniök. Erhardt nyomban hozálátott volt tisztjel összegyűjtéséhez és eleinte csak ezeket, később más tiszteket és diákokat is titkos szervezetbe tömörített, mely csakhamar egész Németországra kiterjedt. Valahányszor a rendőrség beleavatkozott és egy kis csoportot elfogott, tustént más helyen, más név alatt új szervezet alakult. Sohasem lehetett az egész szervezetet leleplezni. Erhardt ének összekötötést tartott fenn a jobboldali bolsevistákkal, a szélsőséges nacionalista politikuzokkal, szövetséget kötött Ludendorff tábornokkal, Westarp gróffal, jagow volt államtitkárral, Helfferich és Hergl német nacionalista vezérekkel és csakhamar megindult a harc a birodalmi kormány és annak hível ellen. A legtöbb harcos szervezet Erhardthoz csatlakozott és ma tuzás nélkül azt mondhatjuk, hogy az összes titkos szervezeteknek Erhardt a parancsnoka és a lelke. Erhardt az a férfi, ki kíméletlen eréllyel és acéios szívóssággal tud haladni kitűzött célja felé.

Egyrészt a rendőrség folytonos levelezéssel, másrészt a német nacionalisták növekvő elégedetlensége arra indította Erhardtot, hogy néhány hónappal ezelőtt mindenre kész, elszánt harci szervezetet létesítsen, mely mintegy „elitcsapatot” képezzen. Ezt a szervezetet „Consul”-nak nevezte el, mely rövidített jelül a „C” jelszót viseli és kétségtelenül a legiamertebb valamennyi szervezet közül. Ennek a szervezetnek csak tisztek és diákok voltak a tagjai és csak olyan személyt vettek fel a tagok sorába, kiert valamelyik régi kipróbált tag kezéskedett. Ez a szervezet a „teti” szervezete volt, mely leplezetlenül a békülékenység politiká vezérelnek eltüntetését vallotta célul és ezt a célt több-
lyben meg is valósította.

Mivel Erhardt, akit a berlini rendőrség köröz, Északnémetországban nem élhet, Bajorországban bujkál.

A bajor hatóságok ismerik tartózkodási helyét, de rokonszenvennek vele és még ott is, ahol nyíltan szerepel szemet hunynak.

A „C” organizáció székhelye München volt. Legfontosabb alvezérel Hoffmann kapitány, Schneider őrnagy és Pongraz főhadnagy. A szervezet tagjai közé tartozott a német nemzeti párt egyik vezető egyénisége, Hergl, volt államtitkár is, mint ahogy a szervezet állandó érlatkozásban volt a konzervatív politikai pártok majdnem minden vezető egyéniségével.

A rendőrség most végre leleplezte a szervezetet és tagjai legnagyobb részét letartóztatta. A lefoglalt iratok között megtalálták gróf Westarp, Ludendorff tábornok stb. sajátkezű leveleit, ami a szervezet és német monarchisták közötti összefüggésre is világosságot derített. Ez arra indította a birodalmi kormányt, hogy szigorított törvények és rendeletek kiadásával örkdődjék a köztársaság biztonsága felett.

Egy bácskal nagyobb községben levő ház, vendéglő, pék és hentesüzlettel eladó. — Czim a kiadóhivatalban.

HIREK

— **Amerikai egyetemi hallgatók Budapestén.** Budapestről jelentik: Tegnap délután a bécsi hajó al 42 amerikai egyetemi hallgató érkezett Budapestre. Ünnepléses fogadtatásuk ma délelőtt lesz a tudományos akadémián kistermében.

— **A londoni nemzetközi sakverseny.** Londonból jelentik: A nemzetközi sakversenyben eddig Capablanca megverte V hlbuttot, Widmar Vorooskyt, Réthy Jattest, Tartacover Envert, Aljachim Wattson, Bogojubov Marozczt és Rubinstein Marsont.

— **Uj Krisztus regény** Werner Laurie newyorki cég kiadásában a napokban megjelent a nálunk is megismerhető amerikai írónak, Upton Sinclairnek legújabb műve. A regény címe „They Call Me Carpenter” (Ácsnak neveznek) és foglalkozik a már D. Jerométól és Gerhart Hauptmannról fel dolgozott témával: Krisztus visszatéréseivel a mai modern világba. A történet egy nagy városban, valószínűleg New Yorkban játszódik le és éles szatírával gúnyolja a mai Amerika városainak életét, trüszjeit, társadalmát.

— *Ebben a városban sincs máskülönb.*
Az „észrevevés” olosó, vagy kevésbé olosó sakere itt is csak a hangoskodóké, mindenfajta foglalkozásu és mindenfajta munkakerülő közt. Még inkább így van ez a rikkanások között, amely mesterség, mint a hangosság és örökkelmozgó elevenség fogalma él a köztudatban. Novisadnak van azonban egy másik rikkanása is. Ez a rikkanás nem szaladgál, nem kindlgatja tolatkodón és nevetve lapját, nem kínból, még kért is szégyell. Ez a rikkanás egy hallgató, szomorú ember, és a rikkanások. Valahol Volhynia mező felett látta utolszor a két eget és a rókát szomorú kálvdarján keresztül jutott el a Főposta melletti stációig. A járókelőkből nem ezimatolhatja ki a lapcsárját, az asztalka, amelyen a lapok hevernek, kicsi arra, hogy észrevegyék és a vak rikkanásnak ajkait még egyszer sem hagyta el a kérdés: vegyének újságot... Pedig az az újság neki kenyér, s az a néhány fillér biztosítja számára azt a kis zugot, ahol esténként szomorú álmokra hajtja le elfáradt fejét. Mi szólnak a vak rikkanás helyett, aki a Főposta falának támaszkodva, néha olyan sokáig kénytelen várni, míg egy vásárolni akaró észrevevő. Mi szólnak és mi kérünk helyette, ő nem sokat és nem is könyöradományt, csak annyit, hogy vegyék észre őt és két szeméért cserébe vásároljanak tőle legalább egy újságot...

— **Átalakították az összes pesti színházakat a Színházi Élet új számában.** Lucze Sádor népszerű hetilapja e héten különösen gazdag ötletekben. Rengeteg tréfa és fénykép, cikk és rajz van az új számban, melynek ára 30 korona, negyedévi előfizetés 250 korona. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet körút 29.

— **A gaelnyelv reneszánsza.** A modern technika fejlődése közepekte különösen hat az emberre, amikor rég elmúlt évszázadok történeti emlékeit kezdenek újra élni. Az ír szabad állam megteremtésével aktuálisá lett az új állami nyelvnek nagyobb mérvű használata. Ez az ír nyelv tulajdonképpen az ír gaelnyelv, egy nyelvírás csoportján, amelyet ma már csak a parasztok használnak és amelynek valószínűleg nincs meg az a szókincse, amely a modern tudomány és technikai követelményeknek megfelelne. Az írek hamar fölismerék, hogy hatásosabb fogvert keveset találnának, mint ősi nyelvüket, amely azonban már nagyon el volt hanyagolva. Ezt a mulasztást igyekeztek az utóbbi évtizedekben nagy energiával pótolni. Az ír intelligencia óriási lelkesedéssel vetette magát a gaelmozgalomba. A legutóbbi évtizedben gaelnyelven több könyv jelent meg, mint azelőtt a könyvnyomtatás feltalálása óta. Az új ír állam első ténykedései közé fog tartozni, hogy bevezeti az összes ír iskolákban a gaelnyelv tanítását és pedig nem mint idegen nyelvet, hanem mint a további tanulmányok alapját. Rövid időn belül, táán már egy generáción belül is, minden ír két nyelvet fog beszélni. Természetesen az írek nem fogják az angol nyelvet sem feledni. Az

írek azt hiszik, hogy két nyelvet egész könnyen megtanulhat a fiatalság, mert hiszen erre sok ország történetében van példa. Az ír nyelv reneszánszához, például a finn és a magyar nyelve hasonló. Így harcolták ki finnek, mlután kétszáz évig halódott ősi nyelvük, a saját nyelvük elismerését és tökéletesítését.

— **Elhunyt újságíró.** Tegnap éjjel a subotcai állami kórházban meghalt Lukovics Imre hírlapíró. Az elhunyt egy évtizeddel ezelőtt egyik pozsonyi redakcióban kezdte meg újságírói működését, ahonnan Nagykanizsára került, mint a Zala című napilap felelős szerkesztője. Dolgozott Pécsen, Budapestén, Subotcán, Temesvárott és legutóbb egyik vajdasági magyar napilapnak volt felelős. Az utolsó hónapokban halálos betegen robotolt már asztala mellett, amelytől mindaddig meg nem vált, amíg előrehaladott stádiumban levő tuberkulózisa meg nem bántotta munkaerjét. Két hónappal ezelőtt egy zagrebi szaratóriumban keresett gyógyulást, de ekkor már későn volt. Két héttel ezelőtt eljött Subotcára — meghalni. Halála vesztése a vajdasági újságírásnak, amely benne egyik legképzettebb tagját veszítette el. Lukovicsot — aki mindössze 29 éves volt — ma délután temetik a subotcai központi temető halottastermébéi.

— **Zászlószentelést és Rókusünnepélyt tart vasárnap, augusztus 6-án az Újvidéki Eplészlaki Munkások Segélyző Egyete.** A zászlóanyai tisztet Csozcek Nándorné urnó itótt be. A zászlószentelés műsora a következő: Reggel 9 órakor a vendégek gyülekezése a Polgári Lövéde helyiségeiben. Délelőtt háromnegyed 10 órakor indulás a templomba. A szegkek beverése déll fél 12 órakor, a hangverseny és kabaré délután 4 órakor, a tánc pedig este 8 órakor kezdődik.

— **Vásár-hirdetmény.** A novisadi országos állat és kirakodó vásár 1922. évi augusztus 12., 13. és 14. é a Pirosi-uton a református temető mellett fog megtartatni, melyre mindenféle állatnak vásármentes helyről leendő felhójtása szabályszerű marhalevéllal megvan engedve. Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik árusítás céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árusítás a vásáron. Ez a rendelkezés ugyan az idegenekre valamit a helybeliekre vonatkozik. Az árusító helyek kiosztása és ellenőrsége végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni. Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárusító helyet a vásáron. A vásárréren senkinek sem szabad árusító helyet elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza. Novisad, szab. és kir. város rendőrkapitányi hivatal. 1922. évi július hó 8-án. Jovan Banyanin s. k. főkapitány.

— **Butorozott szobát keres újságíró. Cím a szerkesztőségben.**

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Újvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON

a legkülansabban teljesít.

1 wagon REICHENBERGI PALMARSTON

Krepe-Rockstoff Doublar stb. megérkeztek.

WIEGENFELD JENŐ NOVISAD, KRALJA PETRA ULICA 13.

— **György herceg látogatásai.** György herceg ma meglátogatta Pasics miniszterelnököt és Lazarevics polgármestert, akiknél hosszabb ideig tartózkodott.

— **A szövetségközi bizottság távo-zása Budapestről.** Budapestről jelentik: A szövetségközi bizottság szeptember elején távozik el Budapestről és annak helyébe a legfelsőbb tanács mindössze egy hattagú kisebb bizottságot küld Budapestre. Ennek elnöke olasz lesz, tagjai pedig két francia, két angol és egy japán. Az új bizottság mellett a szükséges szolgaszemélyzetet kívül semmiféle más segéd-személyzet nem lesz.

Sopron felszólítja képviselőjét a mandátumáról való lemondásról

Az EME gyűlése — Utcai tüntetések

Budapest. (Eredeti távirat.) Sopron polgársága a legközelebbi napokban népgyűlésen fog tiltakozni Hebelt Edérek, Sopron város képviselőjének legutóbbi parlamenti szereplése ellen és fel fogja szólítani, hogy mandátumáról mondjon le. Hebelt Ede emlékezetes parlamenti beszédével foglalkozott a székely egyetemi és főiskolai hallgatóknak egy küldöttsége is, mely ma jelent meg Rakovszky belügyminiszter és Petry Pál kultuszminiszteri államtitkár előtt, hogy visszautasítsa Hebeltnek a diákokat támadó parlamenti beszédét és felháborodással tiltakozzék Hebelt rágalma és kijelentései ellen a szünidő miatt is nehéz fizik munkát végző főiskolai hallgatók nevében. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a parlament és a nemzet minden egyes tagja felháborodással fogadta Hebeltnek az ifjúságot ocsárló beszédét, de jól eső érzés tölti el, hogy az ifjúság becsületében sértve es elen állást foglal.

Tegnap este több ezer ember részvételével az Eöredők nagygyűlést tartottak a régi képviselőház üléstermében. A gyűlésen valamennyien fehérszegfüvel jelentek meg. Hegedüs György nemzetgyűlési képviselő megnyitó beszédében a nyugatmagyarországi felkeléssel foglalkozott, majd kijelentette, hogy a kormány mutasson erőt a destruktív szemben. Az EME kettőzött erővel veszi fel a küzdelmet minden nemzetközösség ellen. Ennek a gondolatnak legelzántabb harcosa Héjjas Iván, aki mindnyájunk vezére. Hegedüs beszéde közben érkeztek a terembe Héjjas szülei, Héjjas Mihály és felesége, valamint Héjjas nővére és menyasszonya, kiket a közönség lelkesen megéljenezett. Ezután Bakó László a nemzeti színház művészre Petőfi verseket szavalt, majd Kiss Menyhért nemzetgyűlési képviselő a numerus clausussal és a B. listás tisztviselőkkel foglalkozott és követelte, hogy keresztény családapákat a listáról vegyék le. Hegedüs György indítványozta, határozatban köveleljék a kormánytól a drágaság letörését és üdvözödjék Mussolini olasz fasisztavezért. Lendvay István határozati javaslatban követelte, hogy a forradalmi sajtót szüntessék be, a törsdét zárják be és numerus causust terjesszék ki az egész vonalra. Héjjas István kijelentette, hogy a keresztény megújulódásért küzdeni kell még abban az esetben is, ha a küzdelemért börtön jut osztályrészül. Ne gondolja a kormány, hogy velünk kacérokodni lehet, mert mi nem leszünk előszékenyek és nem ismerünk tréfát. Mi forró homok tengerében élünk, akaratunk kemény, melyet a börtön sem tud gyengíteni, sőt még nagyobb erővel fogunk küzdeni célunkért.

A gyűlés után több kisebb csoport az utcákon tüntettek. Az egyik csoport a Dob utcában járókelők körül sokat igazoltatott és néhány embert inzultált. Egy másik csoport a Dob-utca és a Sip utca sarkán levő vendéglőben több vendéget bántalmazott, az Akácfa-utca környékén pedig több ablakot vert be. A zavargók közül a rendőrség három fiatalembert előállított.

gyar ura küldött, Aatra telnak egy más néle a A tot nem erdélyl hogy es megaklv

A polgári sával kisebb kiválto Német sával

Enver pasa a mohamedán országok függetlenségének elismerését követeli a szovjettől

Páris. (Eredeti távirat.) A „Poslednja Novosti“ jelenti, hogy Enver pasa felszólította a szovjetkormányt, hogy Chivat, Bokharat és Turkestant két héten belül katonailag ürítse ki és a mohamedán országok függetlenségét ismerje el. Ugyanezen jelentés már arról is beszámol, hogy Enver pasa a kaspi tenger partjain diadalmasan előrenyomul, elfoglalta Mangialak félszigetét és Tralsktól délre hadműveletei szintén sikeresen folynak.

SPORT

* Egyesületeink vasárnapi programja
Vasárnapra szép és élvezetesok ígérkező mérkőzések vannak kitűzve. A NAK csapata a most ŽAK néven újjáalakult egykori SzVAK al veszi fel a küzdelmet. Erős játékra van kilátás, ha a NAK befejezlik, bár a Makkabival való tréningben igen gyöngén szerepelt. A szélek nem felelnek meg a belső trío klasszisának. A becpárban Hajdu fog szerepelni, aki azonban all fogja Gáspár porzját betölteni. Az NTK az oszijekl Amatőrrel játszik. Az NTK csapata sem kifogástalan, de lelkes játékával pótolni fogja a technikai tudás hiányát

* A Makkabi csapatának lelke: Bence. Az utóbbi mérkőzések, különösen pedig a NAK-al való tréning mutatják, hogy Bence körülbelül ismét azon a nívón áll, mint az egykori UVAK-ban.

* Nemzetközi mérkőzések Novisadon. Az augusztus 12 én és 13 án lezajló „Un era“ mérkőzések iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik. Minden jel arra mutat, hogy méltó versenytársa lesz a HASK mecskeknek, ha talán nem lesznek még érdekesebbek. Szombaton 12 én a NAK vasárnap 13-án, pedig az OSKV veszi fel a küzdelmet. Tuszkónak minden bizonnyal meleg napja lesz és ismét jó alkalma nyílik tudásának, különösen pedig merész rávetésének alkalmazására.

* A magyar válogatott külföldi szereplése. A magyar válogatott — amint Budapestről jelentik, — augusztusban két mérkőzést játszik külföldön. 20-án Kassán fog játszani Lipcsében 27-én fog Középnémetország válogatottjával mérkőzni.

* Teniszverseny Becskereken. A becskerekeli teniszegyesület augusztus hó 16-án országos tenisz versenyt rendez, amelyen minden amateur játékos résztvehet. A versenyen a következő bajnokságok szerepelnek: Férfi egyes — női egyes, a Vajdaság bajnoka. Férfi páros Becskerek bajnoka. Vegyes páros Vajdaság bajnoka. A verseny előkészületei már nagyban folynak.

* Prágai footballesapatok Afrikában. Prága két legerősebb footballesapata azal a tervvel foglalkozik, hogy Afrikába megy tóra utra. A tervek szerint a Spárta Északafrikába, a Wzovice pedig Egyiptomba fog menni.

Szerkesztői üzenet

Sz. D. Ujkanizsa. Tessék beküldeni amennyiben megfelelnek, közöljük. 2. Ebben az esetben címére megindítjuk.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

1 jókarban lévő FÉRFI-SZABÓ VARRÓGÉP eladó Vasut-sor 6., Libiscipésznél.
3282-1-0

ELADÓ rövid kereszt-húros fekete Stingl-zongora kitűnő állapotban, Futaki-ut 32.
1-1

DEDITS A.

Spediteur
NOVISAD
Željeznička ulica
100.

3265-4-30

HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és szállítást hajón vagy vasúton elvállalja bármily mennyiségben

kedvező feltételek mellett

Prima mész!

Fehér darabos meszet nagyobb mennyiségben ajánl kedvező áron azonnali vagy megegyezés szerinti szállításra

„GRADIVO“

Kereskedelmi Társaság Bogovičeva ulica 3. ZAGREB.
Telephon: 555 3255-2-4

APOLLO MOZGÓ

AUG. 5

Szünet.

FRITSCH és REICHEL

épület-, mű- és géplakatos műhely
Novisad, Željeznička ulica 41.

Vállalunk e szakmába vágó összes munkákat, mint javításokat a legjutányosabb napi árakban.

Önálló lakatos segéd és vízvezeték-szerelő, valamint tanoncok jó fizetéssel felvétetnek. 3279-1-3

! Készülék leggyorsabban és legolcsóbban minőségű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG
könyvnyomdában Novisad, Szabadságtér 1. szám alatt (a rom. kátholikus templommal szemben). — Telefon 98.

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek, tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-bádog-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött lemez kész tűzhelyek, ékek, ekekések, szerszám-acélok, sodrony, sodronyszegek, szerszámok, csavarárúk, hitelesített üzleti egyensúlymérlegek, épület és butorvasalások, kapitelek, asztal-lábak, dísz-fafaragványok, kovácszsén, kátrány, valamint egyéb vasárúk állandóan nagy választékban raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad (Ujvidék) Temerini utca 8. szám alatt.

Vaskereskedőknek ajánl helyi üzemben készült

füstcsöveket, sajtoló könyököket

a legjobb minőségben és legolcsóbb árakon. — Guba József, vas, szerszám és mezőgazdasági gépkereskedő Bačka Topola. 3263 2-17

Házat vennék 80-90 000 dinárig.

Elsőrendű anyagból, utcai fronttal, 3—4 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakással, melybe azonnal beköltözhetek. Cím a kiadóban. 3272 2-3

Szabász

önálló munkás, uriszbőséghez, lehetőleg nőtlen, azonnali belépésre kerestetik Tölgyesi Lajosnál, Topola (Bačka.)

AUTOMOBIL

Oppel-gyártmányu 16—24-es, 5 üléses, jókarban levő eladó. Bővebbet Pirosi ut 44. sz. alatt.

Fogtechnikus, perfect arany és haucsuk állást keres. Levélbeli ajánlatokat „24“ jellegére a kiadóba kérek. 3280-1

Nagy bérház

a Futaki-ut legforgalmasabb részén eladó.

Különösen alkalmas üzletek, raktárak céljaira. — Cím a szerkesztőségben.